

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Vojni položaj obeh taborov

Zapora in protizapora

Vse velike zmage v sedanji evropski vojni je izvojevala Nemčija s pomočjo dobro pripravljene in doslej še povsod posrečene bliskovite vojne.

Tega načina odločilnega udara se Nemčija napram Angliji najbrž ne bo poslužila. Minula sta že skoraj dva meseca, odkar je zaprosila poražena Francija za premirje. Preteklo je 14 dni od tega, ko je pozval vodja rajha Hitler zadnjič v nemškem državnem zboru Anglijo, naj se pobota na miren način z Nemčijo, da se prepreči nepotrebno prelihanje krvi, uničevanje in opustošenje. Angleški zunanji minister lord Halifax je odklonil v imenu angleške vlade Hitlerjevo ponudbo.

Radi še nepojasnjenega zavlačevanja končnega in odločilnega udara piše v zadnjih dneh italijansko časopisje, da bo izvršen napad, ki bi naj zdrobil Anglijo, postopoma.

Vsakemu je vendar znano, da bombardira nemško letalstvo dnevno večkrat angleška železniška križišča, letalska in industrijska sre-

dišča ter naprave. Nemške podmornice ter bombniki potapljaajo angleške tovarne ladje, katere oskrbujejo angleški otok z življenjskimi in drugimi potrebščinami. Iz zraka in s pomočjo podmornic skušajo Nemci onemogočiti Angležem vsak dovoz in jih popolnoma odrezati od ostalega sveta in njihovega imperija.

Kakor je videti, se je začela Nemčija posluževati napram Angliji — kakor je delala doslej Anglija proti Nemčiji — stroge blokade ali zapore.

Po položaju, kakor obstoja trenutno, je mogoče označiti vojno stanje med Anglijo in Nemčijo kot blokado (zaporo) in protiblokado (protizaporo). Gre za tem, ako bo opuščena velika nemška ofenziva, koga bo poprej prisililo na odnehanje pomanjkanje surovin in prehrane.

Dosedanje bojevanje Italije

Odkar je posegla v vojno Italija ob strani Nemčije, veže z dnevnim bombardiranjem

angleških pomorskih in letalskih oporišč angleško sredozemsko brodovje, da mora biti budno na straži pred presenečenji od strani italijanskih vojnih ladij ter podmornic.

Praske med italijanskimi kolonialnimi četami in angleškimi ob mejah obojestranskih afriških kolonij so bile doslej tako neznatnega značaja, da niso prav nič vplivale na potek vojne.

Angleški glasovi

Ker se je razpisalo časopisje o postopni vojni proti Angliji in o nemški blokadi, priznavajo in se branijo Angleži takole: Res je, da razpolaga Nemčija s severno-francosko obalo, kjer ima močne kopnene sile. Od tod napada iz številnih francoskih in belgijskih letališč v kratkih poletih angleško ladjevje v Rokavskem prelivu. Ker se pa Nemčiji nikakor ni posrečila doslej prekinitve angleškega dovoza, ji bo to v bodoče še veliko manj uspešno. Da bi pa Nemčija prisilila Anglijo na kolena z izstradanjem, je po angleških trditvah čisto izključeno.

Trud za odločilen vpliv na Balkanu

Posojila brez trgovskih stikov

Francoski politiki so bili prepričani, da zadržuje za vzdrževanje v svetovni vojni pridobljene naklonjenosti in hvaležnosti napram Franciji, ako se dovoli denarno slabejšim balkanskim državam od časa do časa kako znatnejše posojilo. Francoska država je dovolila od leta 1919. državam na Balkanu tale posojila: Jugoslaviji 4.317.000.000 frankov, Romuniji 8.549.000, Turčiji 4.470.000.000, Bolgariji 742.000.000 in Madžarski 3.229.000.000 frankov. Ta denar je bil uporabljen po pretežni večini za oborožitev, za zgradbo cest, nabavo prometnih sredstev, za letala itd. Narod kot tak je zvedel o teh posojilih potom neznatnih časnikarskih obvestil. Prav dobro je ljudstvo opazilo, da ni bilo mogoče balkanskim državam kljub največjemu prizadevanju poživiti trgovski promet z zapadnima velesilama.

Nemčija in Italija sta izpodrinili na Balkanu zapadni velesili

Pač pa sta zastavili velesili osi Nemčija in Italija vse moči, da sta stopili na Balkanu v najožje trgovske stike, kar je povsem uspešno Nemčiji. O kakem nemškem posojilu ni bilo niti govora, vendar pa je prodajala Nemčija vse, kar koli je hotela kaka balkanska država kupiti. Tudi to je resnica, da ni bilo mogoče dobiti od Nemcev deviz pri prodaji, dobilo se je pa potom izmenjave vse, kar bi bili Balkanci sicer lahko kupili za te devize. Večji in manjši trgovci so se navadili kmalu na to, da so po poti izmenjavanja dobavljali skoro vse potrebščine iz Nemčije. Najožje trgovske stike so znali Nemci z živahno propagando dvigniti tako visoko na Balkanu, da so izpodrinili z leti vpliv zapadnih velesil. Pri tem izpodrivanju velja za Nemce stari pregovor,

ki pravi, da gre ljubezen skozi želodec. Če že ne povsod na Balkanu, pa vendar se je v pretežni večini balkanskih držav prelevilo francosko in angleško prijateljstvo ter naklonjenost na korist Nemčije in Italije.

Usidranje Rusije na Balkanu

Tretja velesila, katera skuša po končani vojni na Finskem prodreti čim bolj globoko na Balkan, je sovjetska Rusija. Letonska, Litva in Estonska, Besarabija in Bukovina so prešle brez strela v rusko posest. Sovjetski politiki so molčeči ljudje in za svojo politiko niti ne navajajo vzrokov ter pojasnil. Ruski radio in listi ponavljajo dnevno: »Caristična Rusija je izgubila vojno, Ljeningova Rusija je v vojni izgubljene pokrajine odstopila, Stali-

nova Rusija pa si gre zopet po izgubljeni, ker je velika država in se ne more nikdar odreči sigurnosti naravnih mej.«

Rusija hoče za vsako ceno, preden se bo podala na pot svetovne revolucije, vzpostaviti Rusijo, kakor je bila leta 1914. Ona hoče nazaj svoje prejšnje naravne meje, katere bodo znatno povzdignile varnost države, preden bo sama odločno posegla v evropsko politiko. Po natančnem načrtu je Rusija na delu v onih sosednjih državah, v katerih lahko računa na lahke uspehe.

Nič čudnega ni, ako slišimo in čitamo, da se bodo sestali nemški zunanji minister Ribbentrop, italijanski grof Ciano in sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov. Pri tem sestanku bi naj šlo za razdelitev rusko-italijanskih in rusko-nemških koristi ter vpliva na Balkanu.

Zvezdo sv. Treh kraljev bomo videli

Zvezda, ki je ob času rojstva Jezusa Kristusa napotila sv. Tri kralje v Betlehem, se nam bo letos prikazala. Ta zvezda je vidljiva vsakih 260 let in so jo zadnjič videli leta 1680.

Čudežno zvezdo sv. Treh kraljev tvorita prav za prav dve zvezdi, oziroma dva planeta, in sicer Jupiter in Saturn, ki se v razdobju vsakih 260 let približata tako, da sta vidni na zemlji kot ena zvezda z divnim, prekrasnim sijajem, kateri je pred 2000 leti očaral tri modre z Vzhoda. In baš v letošnjem letu se bomo tudi mi lahko divili prekrasnemu sijaju zvezde sv. Treh kraljev. Najboljši sij bo viden 15. avgusta 1940, v oktobru 1940 in v februarju 1941. V tem času se namreč Jupiter in Saturn tako približata, da pošljeta na zemljo čudoviti sijaj betlehemske noči.

Ta nebeški pojav je radi tega še bolj čudežen, ako skušamo doumeti neizmerno oddaljenost teh dogajanj. Oddaljenost Jupitra od zemlje namreč znaša od 150 do 600 milijonov kilometrov (včasih bliže, včasih dalj od zemlje), Saturn je pa oddaljen od zemlje celo za 1200 do 1650 milijonov kilometrov. Razdalja teh dveh planetov drug od drugega pa znaša celo pri največjem približanju še vedno 750 milijonov kilometrov. Iz te neizmerne daljave nam bo torej svetila zvezda sv. Treh kraljev prav tako, kot v oni blaženi noči, ko se je rodil božji Sin in Odrašenik sveta.

Posameznik slednji je le del celote,
v njo vkladaš. črpaj spet iz nje moči!

Simon Gregorčič